

communityseminary.org of kan vragen stellen via info@christiancommunityseminary.org. Het zou zo maar kunnen dat je dan in het Nederlands antwoord krijgt.

Nieuw Zeeland Vanaf 2005 werd er in de stad Christchurch een systeem opgezet van wederzijdse dienstverlening voor een soort van 'noppes', onder de naam 'Time Banks'. Hier werd ook in de gemeente van de Christengemeenschap actief aan deelgenomen. Dit wierp zeer zijn vruchten af na de grote aardbevingen in september 2010 en februari 2011, want de drempel om elkaar om hulp te vragen en elkaar te helpen was door de 'Time

Banks' in die jaren sterk verlaagd. De gemeente organiseert nu regelmatig maaltijden voor per keer max. 12 mensen van buiten de gemeente die allemaal een vraag meenemen; één of enkele van die vragen vormen dan het thema van die bijeenkomst.

Wie vanuit Nederland of Vlaanderen een kleine of grotere steen wil bijdragen aan een gemeente of initiatief in het buitenland, kan dat doen via rekening NL43 INGB 0000 3499 01 (BIC = INGBNL2a) ten name van De Christengemeenschap Gezamenlijke Kas, 2517 EG Den Haag onder vermelding van gemeente en/of initiatief en land.

Boeken

De benauwenis van je gekwetste ik

De spirituele betekenis van vergeving
Sergej Prokofieff
2011 Perun boeken

door Nelle Amons (gemeente Driebergen)

Het is heel verheugend dat er in 2011 een tweede, herziene Nederlandse vertaling van het boek *De spirituele betekenis van vergeving* van Prokofieff is verschenen. Hij schrijft: "Als er één ziele-eigenschap is, die we ons in deze tijd eigen zouden moeten maken, is dat de vaardigheid om vergiffenis te kunnen schenken en tot verzoening te kunnen komen." Rittelmeyer, een van de stichters van de Christengemeenschap, noemde de bede uit het Onze Vader 'En vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren' dé bede voor ons tijdperk, een tijdperk waarin de mensheid met name te maken krijgt met het kwaad in al zijn verschijningsvormen. We hoeven daarbij alleen maar te denken aan de twee wereldoorlogen, alle oorlogen die nog woeden en alle conflicten die met geweld worden uitgevochten. Prokofieff noemt de onderlinge verhouding

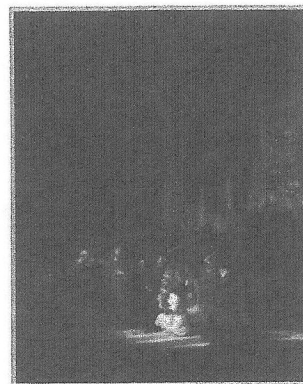
tussen de polair tegengestelde begrippen 'schuld' en 'vergeving' een soort barometer waaraan we kunnen aflezen in hoeverre de christelijke impuls, die direct met vergeving en verzoening verbonden is, in onze tijd werkzaam is. De innerlijke krachten tot vergeving zijn echter bij de mens van nu – in deze tijd van de bewustzijnsziel – zwak ontwikkeld, zegt hij. Waarachtige vergeving is namelijk alleen mogelijk vanuit het volledig ontwikkelde, individuele ik, dat vanuit de ziel een weg naar het hogere Ik zoekt. En met die ontwikkeling zijn we nog niet ver gevorderd.

In de bede uit het Onze Vader 'En vergeef ons onze schulden' richt het dagelijkse ik zich tot het hogere Ik. Het dagelijkse ik is niet in staat geweest zichzelf, zijn lot én zijn verhouding tot zijn sociale omgeving te vrijwaren van het gif van haat, wraakzucht en rancune en heeft daarmee schuld op zich geladen. Maar de bede voegt toe: 'zoals ook wij vergeven onze schuldenaren'. Ook wij kunnen, als wij vergiffenis schenken, op onze beurt gezond makend werken in onze sociale omgeving. Vergeving is een krachtbron die vanuit de individuele mens uitstroomt in zijn leefomgeving, tot in de wereld van de geestelijke wezens en tot in

toekomstige tijden. De mens die wil leren vergeven betreedt een weg, die hem kan leiden tot een ervaring van en mogelijk zelfs een ontmoeting met de herrezen Christus, die vele woorden van vergeving heeft gesproken. Zijn 'Vader, vergeef het hun, want zij weten niet, wat zij doen' kan een licht op deze weg zijn. Prokofieff reikt in zijn gedachtengangen heel ver, betreft er verreikende antroposofische gezichtspunten bij, maar die hoeven geen beletsel te vormen om het daardoor niet gemakkelijke boek te gaan lezen. Want je kunt het al lezend ervaren als een dringende oproep om op weg te gaan en te proberen je de vaardigheid eigen te maken om vergeving te kunnen schenken en je het vermogen tot verzoenen eigen te maken.

Toen ik deze bespreking schreef, was het Hemelvaart. Die ochtend, door de preek, dacht ik: 'zo is het met vergeving ook. De benauwenis van je gekwetste ikje wordt plotseling doorbroken als je innerlijk kunt besluiten de weg van vergeving en verzoening te gaan; een weg

Sergej O. Prokofieff

**De spirituele betekenis
van vergeving**

Perun Boeken

die kan leiden tot in de wolken, waaruit misschien ooit eens een klein vruchtbaar regentje voor andere mensen kan neerdalen!' *Bij het ter perse gaan van dit nummer bereikte ons het bericht dat Sergej Prokofieff op zaterdag 26 juli 2014 in Dornach onverwacht door de poort van de dood is gegaan. Hij heeft zeer veel betekend voor de Christengemeenschap, ondermeer bij de stichting in Rusland, de vertaling van teksten en als docent op het priesterseminarie. (red.)*

Een bemoedigend tweeluik

Kan eenzaamheid zinvol zijn?
Renée Zeylmans
Uitg. Cichorei 2013, 72 p. €14,50

Kan lijden zinvol zijn?
Renée Zeylmans
Uitg. Cichorei 2013, 88 p. €14,50

door Judith Slokker (gemeente Alkmaar)

Een kleine schat aan prachtige gedichten, citaten en meditatie met wijsheid en troost uit alle windstreken heeft Renée Zeylmans voor ons verzameld. De verzameling is zorgvuldig gekozen en ademt een zekere doorleefdheid en ervaring met de beide thema's. Zoals een echte wijnkenner je iets veel verfijnders aan zal bieden dan de overtuigde niet-drinker. Renée Zeylmans lijkt de lezer te willen bemoedigen en met de door haar gekozen citaten lukt dat zeer zeker. Toch doen de beide titels meer verwachten. Kan eenzaamheid zinvol zijn? Kan lijden zinvol zijn? Wie zichzelf die vragen stelt kan bemerken dat het eigen antwoord erop verschilt, al naar gelang de diepte van de actueel ervaren eenzaamheid resp. het ervaren lijden. Als ik er niet midden in zit, ga ik er vanuit dat ze zinvol zijn. Als ik er echter middenin zit ervaar ik een tweestrijd tussen een zachte stem die me toevertrouwt dat dit zin heeft en een stem die luidkeels verkondigt dat deze onzin op moet houden. Uit naam van welke